

ANNA LINDH BIBLIOTEKET

Användarguide: Informationssökning i militära källor

1. Sammanhang

Anna Lindh-biblioteket tillhandahåller många databaser, både ämnesspecifika, allmänna och tvärvetenskapliga. På bibliotekets webbsida finns en ämnesindelad lista och en alfabetisk lista över alla databaser vi har tillgång till. Den ämnesindelade listan är en bra utgångspunkt då man ska välja databas. Att välja databas kan ibland vara svårt, särskilt inom de militära källorna, eftersom källorna består av såväl faktadatabaser som ämnesdatabaser med både vetenskapligt och icke vetenskapligt material. Det är här viktigt att känna till källkritikens grunder och även de vetenskapliga publiceringskanaler som finns inom detta fält. En tidig orientering i de militära källorna tillför en bra grund för studenterna i deras studier och kommande uppgifter som kräver självständig sökning och användning av vetenskapligt material. Ett moment kring de militära källorna kan även integreras senare i undervisningen och då gärna med koppling till en specifik uppgift.

2. Innehåll

Moduler

- Söktjänster
- Källkritik
- Vetenskaplig kommunikation
- Sökmetoder

Kort om modulen söktjänster

I modulen söktjänster vägleds studenten till att hitta och välja databas bland de som finns tillgängliga via biblioteket. I modulen finns också flera instruktionsfilmer till bibliotekets databaser som kan användas för att hjälpa studenterna att hitta vetenskapligt material.

Bibliotekets samsökningsverktyg Summon, där nästan allt tryckt och elektroniskt material som biblioteket har tillgång till finns, föreslås som en bra söktjänst att börja med då man är i inledningsskedet av en informationssökning. Summon är också bra om man vill göra tvärvetenskapliga sökningar, eller behöver få överblick över vad som har skrivits inom ett ämnesområde. Till Summon finns en instruktionsfilm i modulen. I modulen finns även en instruktionsfilm till Anna Lindh-bibliotekets bibliotekskatalog, där bibliotekets tryckta material finns samlat samt en instruktionsfilm för Military Database en av bibliotekets mest omfattande databaser för vetenskapligt material inom krigsvetenskap.

Vad som inte tas upp i denna modul är specifik hänvisning till militära källor inom exempelvis krigsvetenskap och militärteknik. Här är istället den ämnesindelade listan en bra utgångspunkt. I den hittar man källor såsom, DTIC, Military Periscope, Taylor & Francis med flera. Åtkomst till alla elektroniska Jane's tidskrifter som biblioteket prenumererar på finns i databasen Military Database.

Det militära trycket (Doktriner och reglementen)

Användningen av det moderna militära trycket som eventuell källa i samband med uppsatser, tas inte upp i sökguiden men det kan med fördel tas upp av lärare/handledare. Det militära trycket publiceras numera främst elektroniskt inom Försvarsmakten. Visst material finns på Försvarsmaktens webbplats. Anna Lindh-biblioteket, liksom Krigsarkivets bibliotek, har tillgång till delar av materialet.

Hur kan jag använda modulen i min undervisning?

Modulen fungerar väl som grund för självstudier. Den kan även användas som utgångspunkt vid en sökworkshop i samarbete med en bibliotekarie.

Kort om modulen källkritik

Att kunna förhålla sig självständig och kritisk till det man läser är en mognadsprocess och studenter befinner sig ofta på olika stadier i denna process. Modulen "källkritik" tar upp de fem källkritiska frågorna:

- Vem är upphovsperson?
- Vilket syfte har innehållet?
- För vem är materialet skrivet?
- Hur aktuell är informationen?
- Hur trovärdigt är innehållet?

I modulen finns också tre filmer som visar hur man värderar en text med utgångspunkt från publikationstyp och textens utformning samt hänvisning till en fördjupad guide om källkritik på nätet.

Hur kan jag använda modulen i min undervisning?

När det gäller de militära källorna, så saknar en del källhänvisningar, vilket är viktigt att studenterna känner till och noterar i användningen av materialet.

Ett seminarium i källkritik kan läggas upp som en praktisk verkstad där man studerar en eller flera källor utifrån de fem källkritiska frågorna. Vem är upphovsperson? Vilket syfte har innehållet? För vem är materialet skrivet? Hur aktuell är informationen? Hur trovärdigt är innehållet? Till seminariet finns tre filmer som kan skickas ut i förhand.

Kort om modulen vetenskaplig kommunikation

Modulen ger exempel på hur vetenskaplig forskning kommuniceras och vilka publiceringskanaler som finns inom akademisk forskning. I modulen finns en film som beskriver vad en vetenskaplig artikel är samt en film där Ann Enander, verksam lärare vid FHS, beskriver vetenskaplig kommunikation inom den krigsvetenskapliga disciplinen.

Hur kan jag använda modulen i min undervisning?

Modulen kan användas som en introduktion till ett seminarium som behandlar vetenskapligt material inom krigsvetenskap.

Kort om modulen sökmetoder

Det studenterna bör känna till är att vissa av de militära källorna är okonventionella till sitt sökgränssnitt och ofta saknar möjlighet till avancerad sökning med ämnesordslister och andra avgränsningsmöjligheter som övriga vetenskapliga databaser tillhandahåller. Modulen ”sökmetoder” är indelad i tre delar som beskriver olika faser i skriv- och sökprocessen: ”skaffa dig översikt”, ”planera din sökning” och ”gå på djupet”. I modulen förklaras även vanliga databasfunktioner som studenter bör känna till och använda för att få så många relevanta träffar som möjligt. Viktigt att tänka på här är också att militärtekniska benämningar kan skilja sig mellan länder och behöver beaktas i samband med val av sökord.

Modulen sökmetoder tar inte upp hur man ska söka information i specifika databaser, eftersom databaserna ofta är olika beroende på ämnesområde, innehåll och gränssnitt. Om man är intresserad av dessa delar, finns det instruktionsfilmer till tre av bibliotekets söktjänster under modulen söktjänster.

Hur kan jag använda modulen i min undervisning?

Modulen fungerar bra som grund för självstudier. Den kan också användas för att starta upp uppsatsarbetet eller annan uppgift som kräver informationssökning genom att introducera sökövningar. Sökövningar kan en bibliotekarie hålla i, eller du som lärare kan hålla i ett seminarium tillsammans med en bibliotekarie.

3. Lärresurser

Lärresurser: Modulen söktjänster

- [Bibliotekskatalogen](#) (Film)
- [Databasen Military Database](#) (Film)
- [Vad är Summon?](#) (Film)

Lärresurser: Modulen sökmetoder

- [Ingång till modulen sökmetoder](#). Sökprocessen indelad i tre faser: skaffa dig översikt, planera din sökning och gå på djupet. (Text)
- [Booleska operatorer](#) (Film)
- [Trunkering](#) (Film)

Lärresurser: Modulen källkritik

- [De fem källkritiska frågorna](#) (Text)
- [Granska en bok](#) (Film)
- [Granska en tidskriftsartikel](#) (Film)
- [Granska en webbsida](#) (Film)
- [Webbguide om källkritik på internet av Internetstiftelsen i Sverige](#). (Webbguide)

Militära källor

Här nedan följer sökingångar till militära källor:

- [Anna Lindh-bibliotekets tidskriftslista](#)
- Anna Lindh-bibliotekets databaser: [Ämnesindelad lista](#)
- Anna Lindh-bibliotekets databaser: [Alfabetisk lista](#)

Bland databaserna är följande databaser viktiga att lyfta fram. (Databaserna har ofta hjälpavsnitt- länkar till dessa finns i den ämnesindelade och alfabetiska listan).

[Proquest Military Database](#)

Databasen Military Database, är en stor databas med vetenskapligt material inom militärväsen, militärteknik, internationella relationer och internationell politik. Biblioteket har tillgång till Jane's tidskrifter genom databasen Military Database. Jane's är ursprungligen ett engelskt företag, numera amerikanskt, som ger ut tidskrifter inom olika militära ämnesområden. Biblioteket prenumererar på flertalet Jane's-tidskrifter som igår i databasen. Förlaget Jane's ger även ut teknisk information i bokform. Det vi har i bokform från Jane's hittar man genom att söka i bibliotekskatalogen.

[DTIC](#)

DTIC är det amerikanska försvarsdepartementets informationstjänst. Här finns tekniska rapporter och forskning inom försvarsområdet. Inom DTIC finns ca 10 olika deldatabaser, bl. a; Technical Reports, AULIMP (militära tidskrifter, flygvapnet) och SCAMPI (militära tidskrifter, marinen).

[Military Periscope](#)

Faktadatabas som använder öppna globala källor. Här finns information om vapensystem, olika länders militära kapacitet, fredsbevarande insatser, terroristorganisationer.

Obs! Ingen vetenskapligt information.

[Military Balance](#)

Elektronisk tidskrift med analyser och fakta om länders militära resurser.

- Totalförsvarets forskningsinstitutets (FOI) webbplats – FOI:s rapporter finns ofta i fulltext på denna sida. Många av FOI:s rapporter är även sökbara i bibliotekskatalogen.
- Försvarsmaktens materielverks (FMV) webbplats och bibliotek– FMV har ett eget bibliotek och deras material är sökbart i katalogen på deras webbsida och kan fjärrlånas till ALB om behov finns.
- Försvarsmaktens webbsida (FM)- På FM:s webbsida finns information om myndigheten samt även om material och teknik.

4. Förslag på upplägg i kurs

Sökverkstad (lärare + bibliotekarie/lärare eller bibliotekarie)- Konkret hjälp i ett ämne, en viss sorts material eller en specifik uppgift. Om kravet är att söka vetenskapligt material kan filmen om vetenskaplig kommunikation och filmen om vad en vetenskaplig artikel är med fördel skickas ut i förhand inför detta tillfälle.

Studenterna kan redovisa sina sökningar muntligt eller skriftligt. Ett annat alternativ är en kamratgranskning. Aspekter som kan belysas är valda databaser/söktjänster, val av ämnesord och sökteknik. Vid en sökverkstad kan studenterna också ges i uppgift att redovisa hur de sökt till en uppgift. Vilka källor har de sökt i och varför? Hur har de sökt, vilket sökresultat har de fått och vilken bedömning gör de av resultatet?

Seminarium på temat källkritik (lärare) – Ett seminarium i källkritik kan läggas upp som en praktisk verkstad där man studerar en eller flera källor utifrån de fem källkritiska frågorna. Vem är upphovsperson? Vilket syfte har innehållet? För vem är materialet skrivet? Hur aktuell är informationen? Hur trovärdigt är innehållet? Till seminariet finns tre filmer som kan skickas ut i förhand. De handlar om hur man värderar en text med utgångspunkt från publikationstyp och textens utformning. Till detta kommer självfallet lärarens ämnesmässiga källkritik.